

Velttosara

Slakstarr
Carex laxa

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Velttosara on yksittäisinä versoina kasvava, pitkäjuurakkoinen sarakasvi. Ohuet varret ovat kohenevia mutta velttoja ja niiden tyvitupet ovat vaaleanruskeat. Vaaleanvihreät lehdet ovat kapeat ja litteät. Alimman tähkän tukilehti on kukintoa lyhyempi, ja sen tuppi on vihreä. Pitkäperäisiä hedetähkiä on yksi. Emitähkiä on tavallisesti kaksi, ja ne ovat pitkäväliä, pitkäperäisiä ja nuokkuvia. Ruskeat tähkäsuomut ovat puikeita, tylpähköjä ja niiden keskisuoni on kellertävä. Luunmuotoiset pullakot ovat vaalean harmaanvihreät. Velttosaran voi sekoittaa yleiseen mutasaraan (*C. limosa*), jolla alimman tukilehden tuppi on kuitenkin ruskea tai musta.

Elinympäristö ja levinneisyys

Velttosara kasvaa keskiravinteisilla avosoilla, viihtyen varsinkin mättäiden reunaosissa. Velttosaraa kasvaa harvinaisena Suomen keski- ja pohjoisosissa.

Nykytila ja uhkatekijät

Maan pohjoisosissa velttosara on paikoin runsas. Etenkin Keski-Suomessa se on taantunut suuresti soiden ojitusten ja turpeennoston vuoksi. Monet aikaisemmin sille sopivat kasvupaikat ovat kuivuneet. Ojitukset ja metsien uudistus- ja hoitotoimet uhkaavat kasvia edelleen. Hieman yli kolmasosa velttosaran tunnetuista kasvupaikoista on suojeltu.

Hoitosuositukset

Metsänkäsittelyssä velttosaran kasvupaikka tulisi ottaa huomioon siten, että sen lähiympäristöä ei ojiteta.

Lähteet

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Retkeilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.

Uusitalo, A 2007. Kylien kaunokit, soiden sarat – Keski-Suomen uhanalaiset kasvit. Keski-Suomen ympäristökeskus, Jyväskylä. S. 73.

Kuva: Henry Väre, CC-BY-NC-4.0, laji.fi